

سرمقاله

برگشت مهاجران راه حل انسانی برای بحران مهاجرت نیست

حفیظ الله ذکی

امسال موضوع مهاجرت به یک بحث جنجالی و داغ بین المللی تبدیل شده است. جنگ های خانمانسوز در کشورهای سوریه و عراق و ناامنی های رو به گسترش در افغانستان و چندین کشور آفریقای، سبب گردید که موج از مهاجرین با از دست دادن تمام دارایی های خود، به یکی از کشورهای اروپایی پناه گزین گردند. سیل مهاجرت به اروپا اگرچه در آغاز با استقبال مقامات کشورهای اروپایی مواجه گردید؛ اما با افزایش تعداد پناهجویان، دولت های اروپایی تحت فشار قرار گرفتند، تا روند مهاجرت به این کشورها را محدود سازند. اسلام هراسی و احتمال نفوذ شبکه های تروریستی در میان مهاجران و استفاده گروه های تروریستی از ایسن پدیده، نگرانی های جدی را در میان جوامع اروپایی خلق کرد.

اکنون کشورهای اروپایی می خواهند که از یک طرف از ورود پناهجویان در این کشورها جلوگیری کنند و از طرف دیگر شرایط سخت گیرانه تری را برای پذیرش مهاجران در اروپا در نظر بگیرند. از آنجایی که کشور افغانستان پس از سوریه بیشترین پناهجو را در کشورهای اروپایی داشته است؛ فشارهایی گوناگون از جانب کشورهای اروپایی بر حکومت افغانستان بیشتر شده است. سفر هفته پیش رییس جمهور به کشورهای اروپایی نیز به هدف رسیدن به یک راه حل و با توافق در زمینه برگشت مهاجران افغانستانی از اروپا صورت گرفته بود که نگرانی های زیادی را برای مهاجران مقیم اروپا به وجود آورد.

کشورهای اروپایی اغلب دیدشان این است که مهاجران افغانستانی بیشتر مهاجران اقتصادی اند که برای رسیدن به یک زندگی خوبتر راه اروپا را در پیش می گیرند. از این رو آنها معتقداند تا با وضع قوانین سخت گیرانه تر مهاجرتی جلوی پذیرش بسیاری از مهاجران گرفته نشود و این تعداد پس از طی مراحل باید به کشورهای مبدأ برگردانده شوند. آنها تلاش می کنند تا در این زمینه موافقت حکومت افغانستان را نیز جلب کنند.

افغانستان به دلیل نیازی که به کمک های اروپایی دارد، ترجیح می دهد تا کمک های کشورهای اروپایی را به خاطر دفاع از منافع مهاجران از دست ندهد. توافق رییس جمهور در باره مذاکرات بیشتر در باره مهاجران افغانستانی نشان می دهد که حکومت نمی تواند از حقوق مهاجران خودش در کشورهای خارجی دفاع نماید. رییس جمهور در جلسه ای که با مهاجران مقیم سوئد داشت نیز خاطر نشان کرد که وقتی پای منافع سی میلیون و سی هزار در میان باشد، ما منافع سی میلیون را ترجیح می دهیم.

در این میان آنچه نادیده گرفته می شود، شرایط شخصی افراد پناهنده در کشورهای اروپایی است. کشورهای اروپایی مطابق توافقنامه های بین المللی مهاجرت و در نظر داشت همه جنبه های انسانی این پدیده، باید موضوع را تحلیل و بررسی کرده و در باره آن تصمیم بگیرند. تصمیم کتله ای در باره مهاجرت، نه با تعهدات بین المللی کشورهای اروپایی در باره مهاجرین سازگاری دارد و نه از لحاظ انسانی قابل توجیه می باشد. بدون شک نه همه کسانی که از کشورهای سوریه و عراق به اروپا می روند و نه همه کسانی که از افغانستان به عنوان پناهنده راهی اروپا می شوند، مهاجران اقتصادی هستند. در شرایط فعلی کشور افغانستان به لحاظ ناامنی از کشورهای سوریه و عراق کمی ندارد. و حکومت قادر نیست از جان و مال و حیثیت شهروندان محافظت کند.

گروه های به نام طالبان و داعش هر روز مناطقی را نا امن می سازند و تعدادی از مردم بی گناه را می کشند و هر روز در مسیر شاهراه ها به دلایل قومی و مذهبی مردم ملکی را به گروگان می گیرند، ولایت ها سقوط می کند و هزاران شهروند کشته، زخمی، آواره و بی خانمان می شوند. تهدید گروه های تروریستی مبنی بر پیوستن مردم عادی به این گروه ها، نگرانی های شدیدی را در میان شهروندان به وجود آورده است. ترور هدفمندانه کارشناسان، تحلیل گران، خبرنگاران و تهدید کردن نویسندگان از سوی این گروه آیا نمی تواند مهاجرت افسرد را در دنیای امن اروپا توجیه کند؟ ایجاد محدودیت شدید در روند پذیرش مهاجران، بدون شک به تیره تر شدن لشکر داعش و سایر گروه های تروریستی کمک خواهد کرد.

بر اساس نظام های دموکراتیک، رابطه میان شهروندان و دولت دو طرفه است. به عبارت دیگر، اگر در یک طرف دولت در قبال شهروندان مسئول و دارای وظایفی می باشد در طرف دیگر، شهروندان قرار دارد که آن ها نیز دارای یکسری وجایب و وظایف در برابر دولت است. قانون اساسی ما نیز به روشنی وظایف و صلاحیت ها و مسئولیت های دولت در برابر شهروندان و بالعکس را به صورت روشن و صریح بیان داشته است. با توجه به گسترش اعتراض ها نسبت به نخبگان سیاسی در رأس قدرت بررسی رابطه شهروندان و دولت ضروری است. چرا اعتراض ها نسبت به دولت و به صورت مشخص نسبت به نخبگان در رأس قدرت افزایش یافته است؟ آیا دولت و نخبگان سیاسی نسبت به مسئولیت ها و وظایف خود بی توجه است؟ گزینه های ممکن در برابر شهروندان چیست؟

بسیاری از کار آمدن حکومت وحدت ملی شهروندان کشور نسبت به آینده خوشبین شدند. با این حال، خوشبینی شهروندان چندان دوام نیاورد و این خوشبینی به ناامیدی و یأس داد. مردم انتظار داشتند که رئیس جمهور و رئیس اجرائیه وعده های که به مردم داده بودند، صادق است و برای تحقق آن ها کار می کند. زد و بند میان این دو کاندید بر سر تقسیم قدرت سیاسی باعث شد که فرصت زیادی هدر برود و ایسن دو به جای مهر و محبت نفرت بی توجه است. نخبگان سیاسی نه تنها با مردم همسو نیستند بلکه در مواقع زیاد در برابر مردم قرار می گیرند و خواست های برحق آن ها را در نظر نمی گیرند. در طرف دیگر، نخبگان قرار دارد که به دنبال فرصت است تا حکومت سقوط کند و آن ها قدرت سیاسی را میان خود تقسیم کنند. در واقع، نخبگان بیرون از قدرت هیچ تفاوت با نخبگان درون قدرت ندارد. همه شان در فکر منافع شخصی و قومی خود است. اشتباه است اگر بپنداریم که ما با عبور حکومت کنونی می توانیم انتخابات برگزار کنیم و حکومت جدید تشکیل بدهیم. انتخابات قبلی نشان داد که انتخابات منجر به ثبات و تأمین امنیت نمی شود. بلکه انتخابات باعث تنش میان نخبگان

علی قادری

از دلایل نگرانی از آینده نظام سیاسی همین مسئله است. در یک طرف حکومتی قرار دارد که قادر به انجام وظایف و مسئولیت های خود نیست و نخبگان سیاسی نیز نسبت به مردم و منافع ملی بی توجه است. نخبگان سیاسی نه تنها با مردم همسو نیستند بلکه در مواقع زیاد در برابر مردم قرار می گیرند و خواست های برحق آن ها را در نظر نمی گیرند. در طرف دیگر، نخبگان قرار دارد که به دنبال فرصت است تا حکومت سقوط کند و آن ها قدرت سیاسی را میان خود تقسیم کنند. در واقع، نخبگان بیرون از قدرت هیچ تفاوت با نخبگان درون قدرت ندارد. همه شان در فکر منافع شخصی و قومی خود است. اشتباه است اگر بپنداریم که ما با عبور حکومت کنونی می توانیم انتخابات برگزار کنیم و حکومت جدید تشکیل بدهیم. انتخابات قبلی نشان داد که انتخابات منجر به ثبات و تأمین امنیت نمی شود. بلکه انتخابات باعث تنش میان نخبگان

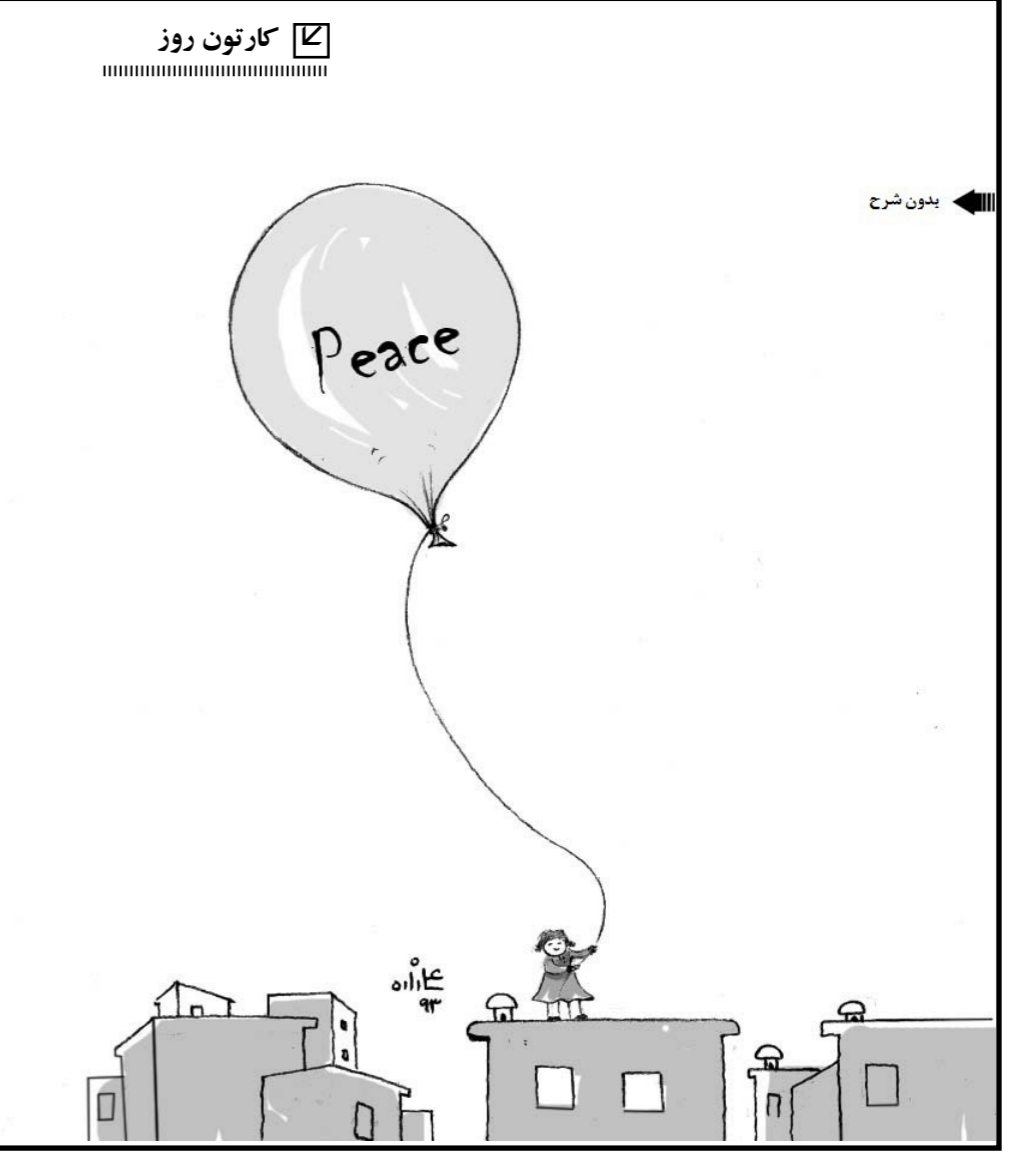
حادثه تلخ وردک فرصتی برای دشمن

عبدالرحمن فهیمی

به هر حال این حادثه نه تنها باشنندگان وردک و کسان که به این جغرافیا تعلق دارند، بلکه خشم همه مردم کشور را بر انگیزخته است. کاربران شبکه های اجتماعی به صورت گسترده این حادثه و فاجعه را محکوم کرده و با مردم وردک همدردی نشان داده اند. روز گذشته تظاهرات که در چهارراهی شهید عبدالحق برگزار شده بود، همه مردم از گروه های قومی - تنبازی کشور دیده می شد و یک شبته شب شهروندان کابل و عمدتاً هزاره ها با روشن کردن شمع ها، در چوک شهید مزاری، همدردی کرده و حادثه را محکوم کردند. حاضران در پلاکارت های شان «من هزاره پشتون هستم» نوشته و با خود حمل می کردند. چندی قبل، در تظاهرات بیستم عقرب، جهت محکوم کردن عاملان قتل هفت نفر گروگان، همه مردم کشور در تظاهرات شرکت کرده و همدردی نشان دادند و حتی در ولایت های قندهار و ننگرهار تظاهرات برگزار کرده و آن حادثه را محکوم کرده اند. بنابراین، این همدردی ها و هم صدایی ها باعث تحکیم روحیه وحدت ملی و جمعی شده و خواهد شد.

اصابت سرگلوله هاوان در یکی از منطقه های سید آباد ولایت میدان وردک، یازده تن از کودکان معصوم را به قتل رسانید. گرچه در آغاز، گزارش های ضد و نقیض داده شده و گفته می شد که این کودکان، توسط حمله انتحاری به قتل رسیده اند که در این صورت کار دشمن خواهد بود، اما به زودی مشخص گردید که این حادثه، معلول و محصول سرگلوله هاوان است که اصابت کرده است. تاهنوز برخی از سربازان اردوی ملی به عنوان متهمان بازداشت شده اند و این نشان می دهد که سرگلوله هاوان، از سوی سربازان اردوی ملی پرتاب شده است.

بیش از همه نیازمند شنیدن صدا و حرف و سخن مردم است. سخت و دشوار است که میلیون ها شهروند کشور را متقاعد کرد که از حکومت حمایت نماید. اما عقلانی آن است که نخبگان سیاسی در وضعیت کنونی سیاست و راهی را در پیش بگیرد که موجب جلب رضایت مردم گردد. اکنون نخبگان سیاسی رفتاری را در پیش می گیرند و سیاست را پیشه خود می سازند که مردم مخالف آن است. بازگشت مهاجرین یکی از موارد است که سروصدای زیادی را برانگیخت. برخورد توهین آمیز به تظاهرات کنندگان و بی توجهی به خواست های برحق از نمونه ها و موارد دیگر بود که موجب خشم میلیون ها شهروندان این کشور است. دور شدن از مردم خود نخبگان سیاسی مقصر است. برانگیختن خشم مردم نتیجه مستقیم سیاست ها و برنامه های نخبگان سیاسی است. اکنون عاقلانه آن است که نخبگان سیاسی رفتار و سیاست خود را تغییر دهد و به مردم نزدیک گردد. اگر چه شهروندان کشور در قبال حکومت مسئولیت های دارد اما در شرایط کنونی متقاعد کردن میلیون ها انسان کار سخت و غیر ممکن است. از این جهت، تنها راه این است که نخبگان سیاسی وضعیت را درک نموده و متناسب به وضعیت و افکار عمومی سیاست ها و برنامه های را روی دست بگیرد. بنابراین، تنها راه ممکن فراروی شهروندان کشور حمایت از حکومت کنونی است. سقوط حکومت موجب قربانی شدن مردم می شود. با این حال، این تنها مردم نیست که از سقوط حکومت متضرر می شود. نخبگان سیاسی بیش از همه ضرر خواهد کرد. اگر راضی کردن میلیون ها شهروند کشور در حمایت از حکومت سخت و دشوار است. تغییر در رفتار نخبگان و سیاست حکومت کار آنتجان دشوار نیست. از این جهت، رئیس جمهور، رئیس اجرائیه و دیگر نخبگان سیاسی باید خود را به مردم نزدیک نماید و برنامه های را روی دست بگیرد که نتیجه ملموس و عینی روی دستسخوان شب و روز مردم داشته باشد. این گونه مردم دوباره از حکومت حمایت خواهد کرد.

نظام اسلامی حاکم نبوده و شریعت اجرایی نمی گردد. این سخن حکایت گر این است که تبلیغات تروریست ها به چه عمق و پیمانه در لایه های جامعه اثر کرده است. روز گذشته برخی از کسان که به عنوان بزرگان و نمایندگان مردم وردک سخنی می زدند، دو خواسته جدی دارند: یکی تصفیه قول اردوی مستقر در منطقه و دوم ساخت یک مدرسه دینی است. بحث تصفیه قول اردوی سربازان، کمک جدی برای دشمن خواهد بود. زیرا از این رهگذر آن ها میدان را برای خود خالی دیده و این گونه می توانند راحت تر و بدون دغدغه به هدف های خود دست یابند. پرسش دیگر باقی است. در صورت که حکومت کنترل جدی بر مدرسه های دینی ندارد، ساخت مدرسه دینی به نفع خواهد بود؟ این در حال است که سازمان های پژوهشی اعلام می کنند که در مدرسه های دینی افراطی گرای دینی ترویج می شود. به هر صورت، حادثه تلخ و دردناک وردک، فرصت مناسب جهت بهره برداری برای دشمن است. شعارهایی را که آن ها در میان مردم سر می دادند و آذان را که به گوش مردم می دادند، اکنون به صورت عملی به مردم نشان خواهند داد. اگر بحث مأموران نفوذی دشمن را جدی بگیریم، ممکن است این حادثه برنامه ریزی دشمن جهت تخریب وجهه اردوی ملی باشد. اردوی ملی و پولیس ملی روز به روز میان مردم محبوب تر می گشت و اعتماد بیشتر مردم را کسب می کرد. از این رو ممکن است برنامه استخباراتی دشمن باشد. به هر حال حکومت با دنبال کردن جدی مسئله و مجازات نمودن سربازان عامل این حادثه نژادار که روند تبدیل به یک فرصت برای دشمن گردد. اما مجازات عاملان همه حادثه های جنایی و تروریستی به موضوع جدی تبدیل شده است. حکومت از یک سو تروریست ها را از زندان ها رها می کند و از این رهگذر می خواهد دل گروه طالبان را بدست بیاورد و از سویی قدرت متدنان با پول و رابطه کسان را که باید در کنج زندان بخواهند آزادانه می گردند. امیدواری وجود دارد که محاکمه عاملان این حادثه مانند محاکمه عاملان حادثه گلریز و قندز نشود.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد. روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است. www.dailyafghanistan.com Email: thedailyafghanistan@yahoo.com